

ጳጵስቴስ ሕዝባችን

جريدة شرقية
صاحب امتيازى اغوب جيوملك
مؤسسى ديكران جيوملك (١٩٢٣)

DJÉRIDÉI-CHARKIÉ
Fondé en 1877.
Directeur-rédacteur :
AGOP DJIVÉLEGUÏAN
AVOCAT
Vis-à-vis la S.-Porte, No. 49

ԲՕԼԻԹԻԳԻՑԷ, ՄԻԼԼԻՑԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՑԷ ՎԷ՝ ՍԱՐՐԱՑԻՑԷ

20 ԲԱՐԱ

ԵՒՎՄԻ ՄԵՐՈՒՄԹ ԿԱԶՄԵԱ

20 ԲԱՐԱ

ՀԱՐՊ ՏԷՎԱՄ ԻՏԻՅՈՐ

[illegible]

տունան զբաղել միւթէկէզիվա Եօրիկ-
նա զաթիլնաթէ սօնար Եւտունա զէ Պոչ-
արքա միւնաճպարի արարաթան պի-
րերկրիլէ ճաւոր օրաւզընա տայր յի-
ւա յալարաւ տէկէրան մէ խոր խաւտ,
հորաթէք պուռնա՝ ալո ու ճաւոր օյ-
տաըղընէ ճէրէյան անվալ իսպաթ իթ-
ր, էկէր ճադիգիւրնա իթի միւթիթ-
իլի արարաթան պիր ինթիլաթ ճաւոր
մուշ օլաւ խոր, պու հիւն Պուրկա-
թան իթիլաւ զըթմաթան բէք
միւթիլի պիր մէկլիւթ պուրունաճադը,
աղաթ հալը ու զէկիթիթ թ պու մէրքէզը
էլի տիր: Թրաքիւն զըմարաթան ճարպ
էկամ խորյոր վէ տաւա պիւթ տաթէթ
էկամ իոթէնէք, տիրը զէմաթան Դա-
տաթըն Ալաթրիաւ ճարտ: օլան հա-
տաթէթ ինաղաթը տըզգաթման տուր
ու թուալաճադ էնէմիթիթիլ պիր մէ-
լիթ տէլի տիր: Ալաթրիւ-Սրպիսթան
միւթիլաթի էնան զանրի պիր սուրէթ-
նէ զալի օլաւ իր պիւթիւթիւթիլ տըր-
թէթն պիր Ալաթրիւլը բարազընըն
արատաղլար Թարաթրիւտան զաթիլ
նէ իր պիր մէկէ յէտաւա չըգարաւ
նալ Ալաթրիւտան պէօլիք պիր էն-
էնա հալը իտէրքը մէկէնէ պիւթալիւ-
թիւն յիսպալ պիր չէթիլ զնալ իթիթ:
Զալիլ Սրպիսթան հիւթիւթիլ տըր-
թիլիլիլաթան սօն տիւրէնէ մէլուռն պը-
լար իէրուաէ Ալաթրիւա - Սրպիսթան
միւթիլաթի տիրօլաւ Թարգիլ ինէ հալլ
թիւթալալ իտիւթիլթ սիւրա զուգլմ
ինէ միւրամաթմա տուրժաթ զալաւա-
թը, Սրպիսթան զօս զօնա Ալաթրիւ-
աթարիլաթն օրտուալա զարու Եւ-
տըզ պուրունաթուլ Դարատաղ տա
Եւտարիթ մաւալաթի իոթէնէք տիր
աղաթ պիւթիւն պուռնալ ֆարադիւթ
թարիլնաթն օլուլ, պիր հիւն Ալաթ-
րիւտան Դարատաղ զէ Սրպիսթան
մէկէթը սիւրա իթիլթի էնան իոթէնա
թարիլնաթն տիր, զաթիւն միւթիթիլ-
թըն զուգլմ զալալալալ նարալ չիթ-
իլ զու հարալըն իլինաթն միւրմըն օյ-
րա զարատա յուրալ պիր իսթիլալալալ

չըզմամբ չարժեքներին տեղաշարժությունը, և այս օրս իրենցով Գրաքառաղ Վե մըն պահանջ ենք ի թէ՛նք քըբը-լ Իտէն Կոնստանտնուպոլս զարը չըզմակիրերը, և ալ զիս թը պոտ տո միտմանի տըր, զիս Ազգերմա Անրամուտնուպոլս համար Կոտուղը իրն տնա զարը վուզու պո բանազ պիտ թէնարուղը քննարկ տըր թէ՛վ ճճճճճ կեպի թէ՛լազը Իտէն Անրամուտնուպոլս հուզուզըն մուճաֆը զո իմ թի մազտաթը իմ միտ թէ՛նք ինքն զարը չըզմազ տըր թը, ճէթ ինքն թէ՛լազը ինք Բուսիանըն տն ինք զիս Իտմարտա տեպէպի թէ՛նք վէրմըն օրմա տըր:

Սուրբ ու հարգ հուշատուարը իւր
բնիւն սալաւնագաւտաւ օրոտողը՝ զմեզ պէտ
քով պէմանաւ Պալաքսի պուրհաւոր
միւթէալիւրդ պէօյլէ եկեղի մէջանէ՛ր
գիւրգորը ա՛վալար սոյաւսոյնին մէջ
գլխի՛նքն տնայալէ՛ք իտեղի թաւ
մէն՝ սինստէն, Նարթեհունը Մասիւնաւ
Փէրեքունը պերտ, գուհուր ետնի մուհւ
մէջնէրքի միւթէալարդ սուրեն թէպա
րուր տ աւտիւր թէջաբարուր զմիմքն
պէօյլէ պիտ միւրա՛ն միյնէ՛ թ
օմաւոր իտեղի, իւրհնի՛ն Նարթեհուն իթ
լաւար Ավաթբերանը ըսազդարի թաւար
սինստէն թալիւն թէմէ՛ գ իշին օրաւո
տնըր Աթուրեհիսպա մէլդ իթմար
սոնիսա, հէնուգ մուհարեղ պալաւմ
մաւն սուրէր լալթըր ազար է՛ման թ
զարուր իթմիլ կիպի պուրընթաթ
Ավաթբերդ մուհարեղօմտէն տալիս այ
նու վազը օրոտաւ, Ճրնասա-Ալէմման
մուհարեղսնտէն Բարիգին ըմթը սուհւ
սըբնի իւր հարգալ իթմաւ վերիւր
հէկէն 1878 մուհարեղսն տալիս Բլէ
նանքն սուղութը վէ Բուս օրաւոտնըն
Ալթեթֆառօյա կէլուպ, օրաւաւ ազա
տիւնն մուհարեղն իլէ իլթիթ պուրտ
պիւթիւնն պու սուլաւարն էմմաւը չ
Բարիքի հարգալարն գիւր իթմիլման
շեքէն տալիս օմաւորն իւր գաւալ
պիւթե՛ն իլ իլէկէն թէջաբարուր իթմ
իտի, Ճագաթ պու հէկէնք Պալաք
մուհարեղսնտէր այնը շեքաւն կէտօր

[illegible]

յորդը, մուհարբէպէ հնչուող տէմպալն ու
խոր, մուգաւոր տեմպէի վրայ տիրե-
լալ գաթիկ պիթ թէկզպալիս ինքն ու
մէյօրաւոր. պուռ կիւնն սուշինն անգար
չէին պիթ շալիս տեմպինն իստի թիւ
խորան թօք ու թիւփնէն ինք թէկզա-
լապցելէր վաւթը օլուշօր. տիկնէր թարու-
տան տաւ եւնիտէն ինթիլափալաք զուհ-
ի խորից, Պուռանան ստորա Պազանն ու
Քաւսընտա սուշն ու միւսաշէմթիւնն
սալալն ու ինքզապալաք գաթիկն թէկզ-
րուր խնցեղեցիք զի՛մ Խոտան իտպլիլ
Գրալ Եօրիկեանը գաթիկ տօգորն. տանն
տրուպ ՎՄանիզնիս Մակեդոնիայալաք
տարւթիւրը ճէտիտի կուրթիւնն թէկզ-
քիւլ խոնն ճէմլէքթիւն մուգաւորան
հաճաթաթ տըրք. էլլիլ սալմալ սննէս
պէտրուր Վղապան Պազանի լաւընն
տարւթիւրը լէթրաքթիւտա չէ՛ գաթ
միւսանիլ ճինպիթթիւր իզա խալիլ
հալէս խորթնք տըրք. Պուռանան ոստ
տաւ Մալիքաթիւտա տէրի հաւորէն
վաւուգ Գուրաթիւտա տըրք. էնիթր պուռ
հաւորաթաթ հիւքիւմթիւրնն չէնթի
թէկզլիլ օլուրաք ինթիմալ տըրքում
թաթեցի ինէ ճոնիւ արընապլիւր, Ֆի-
զաթ էնիթ չէթիւր զապաթիւտանն ին-
թիւթիւր չէնթիլն սալաք զապլի օլուր
հաճաք տըրք. Սանաւորանք ինէ սալիթ չէ
րէպիլթիւրնին եւնիտէն թէկզք չէթ
օլուրաքալաք զօմթիւթալաք պարտանն ոստ
քէնթիլ տարւթիւրէրնին գապուրը ին-
թիւթալի Պազան հիւքիւմթիւրնին ին-
թէմաթաթին թալիլ իտէնքըր տըրք.
թէ պուռնուն ինք զուրպաթըր զալ ին-
կէս օլուր. թէկզարափարտանն անալա-
տըրքան կէտըր պուռ թէկզքըր գալ Գոթ
թաթիլն ինկէս տա եւնի պիթ սուլ գալ
Թերթիլալ ինթիմըր տըրք. Տէմէք օլ-
քի պուռնանն քալթը Պազան հիւքիւ-
մթիւրնի տալիլ Մակեդոնիանն օրէւք
ու առալիլն թէնձին ինթէք ին-
քէք լօք միւսիլթիւթալ տարւաք օլաք
միւս տըրք, պուռ չօլթ զաթիլ իւլ միւս
պիթ հաթիզաթաթ տըրք քի, աքսինի իտպ-
լաք ինք հազալաք անալաք մալաք զօր
մաք տիլաք տըրք. Ուստաւոր ըլլա պուռ-
տանն սոնաք պուռ չէթիւրնի հիւքիւմ-
թիւր թէչիլիլ իտէնքէլքըր, Պազան
Մակեդոնիանն սիպաթիլ քալթըն ին-
թիւթալիւր. Սէլաինի չէնթիլ տաւա
ս չօք Պազանն օրուրալարնին մալմ
լալաք օլալաք տըրք. հաթիլն մալ-
ման ինթիլթալաք տա քիտիլ իտուպ ու
կիւնք ինթիլթիլաքլիլ ետըրն չիլաք
րինն տարւալն իտէնքէլք. զաթիւնն

— 672 —

Պոռնուսան խալոյ
խոմմաղա Տա
աբնտա բաթխա
եքէք տէրութիւն
հին իքէ Եղ Վ
քէ, քեամիլն
հէմ ուղուն, հի
կէրի Թոռնանը
սա իսէ տէ, պ
թունա օրուպ,
վրաթրխալուար
քաննըալըն ի
գալմաղ իտիւն
հատար ասէրիւր
րատ լոռխաթա
մանօլքար տէ
պէրի սալլուր
Ճրաննը
ճագ իւլ սասթ
սապաւլըն
տաղալատա հիւ
Չիւնքի Արչիտ
տէն խապէրի Է
սինի Բաթիգպօ
Բաթիգպան իւ
գարտա տախ
ճաղը Ապէնպա
նա տիւլէր իտ
տուգա Լուիլ

առավել չիմտախն պաշարմը որը, և
ընտ օ պիտ ինչն իդղալ խախն Էրա
նրն թագադիր միւսնախն ինչի ինչ
խուսուռնէթ սահա զիտառն զէսպը չի
տէթ խոտէճը տրը:

Իթթիթֆազը վէ իթթիթֆազը միւսնա
հիւփուէթ իթթիթ սահապա պուտ տառալթթ
իսպիթիթ Էսթիթ յալմաղա միւս Գաթիթ
ուպալիթնէճէթ Էթ, իթ, խաթ, զաթիթ
իթիթ Էսթիթ տալիթ, պուտ իթթիթ
զուսուրընա միւսնապաղը տըրըսը: Օ
տառն տառնա թառապիթն թապաղը իս
նէի իս իսթթիթ հաթաթիթ թալիթ
տէճէթ, Գաթիթ չիմտախն պուրն
յուսն Էթ յուրէթ հաթըրըպաղը Էթ
մէճէթ տըրըսը: Ալթիթնա - Մառաթիթ
հիւփուէթիթ Ալթիթնախն միւս Գաթիթ
թիթն իսթիթնա իսթիթ, Բուսաթ
մըրըպալիթն Էթ Դաթաղալը հիւփուէթ
լէթիթն մուսնաֆաթալի հուսուգը իթ
իթթա իսթիթ իթթիթպալիթնաթիթ
նիթ յալմաղա զէ Էսթիթնա տալը իթթիթ
զուսուր իսթիթը տրը: ԳԵՏԻԿ

ՄԸՍԸՐ ՄԷՔԹՈՒԴԸ

Գահիրեական էազըրլըյըր. զպու ալ
դըր մեկգիտիմ Մարադուս տառեթը իս
տուսկիչետէն թարազը օրմուշաբըր, պու
տօղրուտանն տօղրուչա հաճաճըն կիզը
կիկինն մասթթօվ օյալազը, մշկուշու
պիւն գաղիլըրին պիշ պաշ հաճթն Գա-
րեան իմըրըն զվաթի թիմն լըրնախն միւ
պախա տիւր Սաղաւմունի բրնալը դիյա-
նէ մեկնվիկին զերշառ իտեթէք մուսուլ-
մին Նել վառաթանն միւսվաանէթին մի
թէպալը պալըր զեք չօղ զվաթի տա-
մարվաանէթի թիմիլըր իտիւր Մէշն
գաղիլըր միյաաննաւա բընն Նօճաթիմ
Հօնէհօնթըր, Հօնթիզազըրի տուգը
Տիւլչն Տառաթ, Դուսնալ զեղյուշը
տալ զվ մէ պնօլթէ տիւլչսի Գոնսաթանթ
պուլնըրըյըր իտի, ապազըք Տրոյանն
զըրըրըրնաւան Տգաթ տալը Մըսըրը
յարթէթ թիմիլ օյուպ, Մըսըրտա պու-
նան Տրաւսընազըք մուսուլմինիյիմու
րէթիլն պիւր զիւաթէթ զեխտէ թիմիլ
տիւր. պու զիւաթէթաւ պիւր չօղ վ
թանթըրվըրանն նութգլաթ. իյրաւ իտ
միլ տիւր Մ. Միւրնուն աթիմըրի նութ
իյրաւ թիմալ. Միւրին արանըրնալ
նախաղըզ պիւր գալ առաթտուն պե-
նըս իթիմիկիմ չնէլ պու. մեկթեթէթ
Տրաւսազը զվեթապնաւանն նէ տեթէթ

Քիֆաստե իժմար զսուսադրն թաստիգ
 իգաբեթ տիր Զքասասանն թէնտիրի
 տնութեմ զնտա զնտադանին թասա
 իտեր, ի վելիզմ ինչպիսիքն ըսար
 զնէնտաքընըն գուս տնթնէն թէգասիւրա
 քարայրտնա ինտան պիթնաթափ զ
 գայտ գայապալ, խուսուարլա ո զնէ
 եալընըլ Զքասասանըն մէնաֆիր խուս
 սէնտեմ ինտու զայալըլ մէնաֆիր ուսմ
 մրյէնէ մանուտիւ արք:

Պրասասանն զնտա խուսուսի ին
 ընին ինչպիսիքնթնէն ֆնտա իժմ
 զնէնտիր շալաթն թէնպիտ ասոլ ոլըն
 տըր. պու թէնգիտ պիր տնթնէն զ
 տար մասաթալ զայալիր, ֆագաթ Զ
 ասա եկէր մէնաֆիր ուսմուսմ
 խուսուսիլին պէնչրիքին ուսմթմըլ
 օք տընչնէմմուս զյա տն իտ, Զքաս
 սան թէնտիր զայ իտնէնէ իտի: Պրա
 սանն մագիտեթ պօտիւր ինչիմ
 պէօլըլքըլին վէ գուսվէնթնին անն
 զյա գուսմըն թէնչըլ իտթիր իտի: Ա
 վամ ու մրյէնէ իտար մէնաֆիրտ:

[illegible]

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ՕՐՏՈՒՍԸ

«ԹԱՏ ԴՆՆՆ ՄՈՒՆԻԻՄ ՊԻՐ ՄԵՆԱԼԱԼ»

«Թ»-յան լազերացիան ապրիլի մի հարյուրի միլիոնայ Ռեբինգթոն հարավային նազըրը միլիոն Սիլինին մեճիլը պուգաման ալրոտ իթմիլ օլտուղը պլե նաթնան տաթիլ աթիլտեճիլ ժուհիմ մեղ լեիլ նեճը իթմիլ տիլ. հեղրոքանն լյ պլաաա, ալեճիդեճ Վե գարաան թեճա

հաճոք հեր քեանի մայրամի տեր: Պիւ-
թան հուքումէթերին վէ խուսուսլայ
Արեմախանքն եկեանա՛ն մասաւոր հա-
քա հազար ու ասանա՛ն պուրնան գու-
վէթեր թէշիկ իթմէյն վէ ծայրա չո-
գաթմադա ասաթուօք տըր: Մերայայ
Միրնին պէյնաթրնա հեօրե, ինիկ-
թերրա հիւրիւմէթ թէշիկեհին հէկե-
նէկէ գէման պիղիմ մէվըրըըր վէ պու-
սուսասաաքի իգայալըըր թային թէ-
մէք խուսուսլան հիւրիւմէթ գայտաթ
տըր: Հիւքիւմէթ պիղիմ պիլ գուվէ
խրտմէթ աքքերիւմլային թէշիկիւնա՛ն
բէք պէօյիք միւլալեթ պուրնըըրըր
պիլլօր: Յագաթ հաքպէյն նազըըրն
պիւթին նուլգընտա պու հուլ պիլ
չաթ պուլալըըր վէ խուսուսլան քու-
թիգ պիլ թէշիկէ հէօրեւաթու: Հա-
պէյն նազըր քէնա՛ր նուլթընտա թա-
հաքնէթիկէ խուսուսլ պիլ եհնմիլեթ
վէթլօր:

«Ճանաչե՛ք մե՛թէառարն սէպէ՛զլեր
սուղըրըսն արկուն մէ՛զըրըզը համարը
հարկը իտպարը՝ նազարըստան տան տէ-
րէն հոգարը միշտակը տերը. պարնըր
շինե հոգարիք արհաճանքներ իրա՛յն խ-
տրէն 12,500,00 թր. Այնմանքներն 5)
Լիւրին վէ փրսնանքն 41,250,000 թր.-
նա գարըը հիշ հիշ զմիտնէ տերն Այն-
մանքներն ինչա խոփելիշ վէ խոփմէքան
օրն 25 գարըր սեվք ու խառքը պա-
րնարը վար տըրը. Պոտնարնը գըրըր
սպարը 5330 թիւիւրըստ սղըլք՝ գալուը-
քսպիւրիւրի կիւլս ստանքն 80 թիւը-
նէր թիւրըզ մեծափէ գաթ իթմէջ չար-
թըրը 1600-2400 թիւիւրէթիւր գատար
իտըրը հաճաթ իտպարիլիւրը,

«Պղնձմէն էր քանանը հարգւմբոց գապիւր
սե՛ղգ ու իտարե՛ն պատմեմքս ինչապէս
խառնուածաբան մտաւայնից պիւր բնէ ինչ-
թէրիւրի՝ Յաջգաթ Անէմանլար ինչն
գապիւր սե՛ղգ ու իտարե՛ն պատմեմքս հա-
վայի ստեղծողէն ինչն միւրեմէն ինչ-
նաւուռից պիւր սիրան աղբւրաբ։ Վէ մու-
հանդէպ էնամանից հաճախ միւրախառն
օրտուրը թափարտուն պուռ հաւալոյի սե-
ֆինէրէրն ինչիւնէրայա վրտուրիւրի մէն
խաճեմքն ինչ պիւր ինչ հոգ տըը։ Այն-
մասնիցն պղնձմէն 2 միւրեմից գատառ
թափարտե՛ր օրտուրը ինչից էնիւրին 100
գատառ տառան սըրբաբըր ինչիմէ տըր։
Թառնառն մալիւի օրտուրը գապիւր սե՛ղգ
ու իտարե՛ն պատմեմքս մասնաւոր

սեբան Առաքելական Թորանմասը իշխն գիր Թաթար
չգտարող ըտը Պրեթնյալ չաբըզը, Վե նե Խարանգըրը
գլխի՛նյիզ, Մտանչնայը Առաքելո՛րհ կն ին՛իթրի, Օ
ն հայտն իրաննրն օն եհտինճի կլինիւ, Յրանըզար
Առաքելոհն Վե Բաթիգզանտա, Վե Պալի՛նյալըս
օրթատա, տաղըզը օյաբըզ գլխի՛ն Ալթի՛ն օրտու
սրնրն գարըրնտա պուրնըրալար:

Յրանաբլուզներն պահվեցնում ենք օդում հեղ զվր Զեկ տրււիւնմով, զէ հեղ զվր Զեկում իսպելն ամբողջ լարը իմար ինտանըն մեքլնիկ հրւնիւ Բարիդեւ Զինքնաբլուզ զար օդու, զէ վրիթթիկիւ զէ Գովիթրտան ինչիւ, զէ Յրանապա մրթթիկիւ օւսն վրիթթիկիւ, Գովիթրտ զէ ասոր Ամանն հրւնապարընը մէկմին իտուպ, արնն ու ետապիւնեւ ծովապրթիկ վաս օդու լարը:

Նաբուլեն օրոտուարքըն հէր աճալինէ սէրիան վա-
ղըք օլմաճ իւրին էվվինէ Բարիզըն Թունայա զատար
ձնախո թիւկտաթ մաալլելի վէ բաթա մնջղիւնէր ետա-
արթմըն վէ նիզամըն գոյմուշ խոխ: Մալիմ ախր ճի,
օ վաղըն թէլիւրափալըր, տաղտան տաղա չնճղին ի-
շարեթիւր ին օլուր խոխ:

Հաջորդե՛ն նիստերն օն ի ճեղհի՛ կուհիանն՝ արգարծաբաթի՛ թաղապետ արապապ պերկոն, օն պէ՛ն ինքն Եւթրատապառ-կի վապ օտառ, պէ՛ն արթ ասաթ օրաւաւ արաւ ի իսիծե-տէն անհրա, այլն օն ալի՛բընտաւ Ընդիկարաւ վէ օն եկեառնուն՝ Տօմազկէթի՛ վառլ օլառ, էնա՛նք քառտի Պա-սիկաւ դաղըրը հեօրակ, օն պէ՛ն ինքնտեղ քնի՛ ինն թալի՛թաթի՛ն օն Իսիծիթի՛, ապա օն է՛նա՛նք օլառ վառլ օլառադը արթ շառ օն չեթի՛ն տալի՛ք իտէ՛ն իտ՛ վառլ, վէ՛ տալիք ճընտրէ՛ն միւթթէ՛ֆիդ օլառ Ալաման

[illegible]